

**KEBERKESANAN PERKHIDMATAN MEJA RUJUKAN
DI PERPUSTAKAAN**

oleh
Abdul Ismail bin Haji Mohd Jawi

Fakulti Pengurusan Maklumat
Universiti Teknologi MARA
Shah Alam

November 2006

ISI KANDUNGAN

PENGHARGAAN	i
BAB SATU	
1.0 Pengenalan	1
1.1 Keterangan permasalahan	3
1.2 Objektif	5
1.3 Soalan Kajian	6
1.4 Kesahihan dan Kebolehpercayaan	7
BAB DUA	
2.0 Kajian Kesusasteraan	9
BAB TIGA	
3.0 Metodologi	19
3.1 Pemilihan Metodologi	19
3.2 Kekangan Kajian	21
3.3 Prosedur yang digunakan dalam kajian	22
3.4 Responden	25
3.5 Model Teori	29

BAB EMPAT

4.0	Dapatan Kajian dan analisa data	30
	Model Teori	31
4.1	Kriteria Pustakawan Rujukan	34
	4.1.1 Kepakaran dalam bidang kepustakawanan	35
	4.1.2 Selari dengan perkembangan maklumat	36
	4.1.3 Personaliti yang menarik	38
	4.1.4 Beretika	41
	4.1.5 Empati	43
4.2	Technique digunakan untuk memperbetulkan Kesilapan	45
4.3	Saluran promosi	47
4.4	Permasalahan	50
	4.4.1 Permasalahan dari perspektif pustakawan	50
	4.4.2 Permasalahan dari perspektif pengguna Perpustakaan	53
	4.4.3 Permasalahan dari perspektif bahagian perkhidmatan rujukan	61
	Permasalahan yang dihadapi kini	62
	Permasalahan dimasa akan datang	64

BAB SATU

1.0 PENGENALAN

Tajuk Kajian: Keberkesanan perkhidmatan meja rujukan

Perkhidmatan meja rujukan telah bertapak bertahun lamanya dalam memenuhi keperluan memberikan bantuan serta informasi dikalangan sebilangan kecil mahupun besar individu tertentu.. Perkhidmatan ini telah berubah dan berevolusi daripada segi konvensional sehinggalah kepada pengurusan meja rujukan secara “on-line” dalam membantu serta memanfaatkan pengguna dalam pelbagai permasalahan seperti proses pencarian maklumat serta pencarian bahan-bahan.. Perkhidmatan meja rujukan juga boleh di definisikan sebagai satu pusat perkhidmatan di dalam perpustakaan yang menyediakan atau membekalkan jawapan terhadap soalan-soalan yang bercirikan informasi serta arahan berkaitan dengan cara-cara menggunakan sumber-sumber di perpustakaan.

Meja rujukan biasanya dikendalikan oleh pustakawan profesional yang terlatih, berpengetahuan serta berkemahiran dalam selok belok perpustakaan serta asas-asas kepustakawanan. Apabila seseorang individu mempunyai pertanyaan berkenaan dengan bagaimana untuk mencari maklumat tertentu atau cara-cara untuk menggunakan sebarang perkhidmatan di dalam perpustakaan, mereka bolehlah mendapatkan bantuan atau tunjuk ajar dari pustakawan rujukan yang ditempatkan di meja rujukan. Fungsi dan peranan meja rujukan adalah tidak lebih dari sebagai pusat krisis yang menangani permasalahan yang dihadapi oleh pengguna di perpustakaan, sebagai penyiasatan dan sumber ramalan

serta sebagai unit maklumat dan komunikasi. Perkhidmatan meja rujukan juga telah menjangkau tahap yang kritikal dalam proses evolusinya, di mana dengan penggunaan dan pertumbuhan sistem teknologi maklumat yang kian pesat, peningkatan dari segi permintaan dan harapan daripada pengguna perpustakaan, telah mendorong kepada perubahan yang lebih menjurus ke arah mengendalikan pengguna berbanding dengan mengendalikan teknologi.

Keperluan untuk mempunyai tingkah laku yang sesuai adalah amat diutamakan apabila latihan kepustawanan diberi kepada separa-profesional serta pelajar untuk kerja-kerja yang berkaitan dengan meja rujukan dan kebimbangan ini turut diketengahkan oleh Boris (2001) yang menyatakan “pelajar tidak akan menyedari bagaimana untuk mengenalpasti apabila terdapat banyak soalan mengelirukan yang tersirat disebalik soalan am atau soalan tunjuk arah.” Kepentingan dalam perlunya mempunyai kemahiran ini (meja rujukan) mempunyai pengaruh yang kuat dalam bidang pengurusan maklumat dan kepustakawanan dimana pengguna-pengguna perpustakaan bergantung sepenuhnya kepada pengetahuan dan bimbingan dari pustakawan rujukan. Kemahiran dan kepakaran yang berkaitan dengan kepustakawanan juga telah menjadi satu sumber khazanah yang berharga dan tidak ternilai bagi pustakawan dalam usaha memberi bimbingan serta tunjuk ajar kepada pengguna di perpustakaan dalam memenuhi kehendak dan keperluan maklumat serta pencarian bahan-bahan oleh pengguna.